

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ നവമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| നവമഃ സർഗഃ ||

രാവണസ്യ ഭവനം പുഷ്പകവിമാനം സുന്ദരനിവേശനം ചാവലോക്യ
ഹനുമതാ തത്ര സുപ്താനാം സഹസ്രശഃ സുന്ദരീണാം സമവലോകനം

തസ്യാലയവരിഷ്ടസ്യ

മധ്യേ വിമലമായതം |

ദദർശ ഭവനശ്രേഷ്ഠം

ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ || 5.9.1 ||

അർധയോജനവിസ്തീർണ്ണ -

മായതം യോജനം മഹത് |

ഭവനം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ

ബഹുപ്രാസാദസങ്കുലം || 5.9.2 ||

മാർഗമാണസ്തു വൈദേഹീം

സീതായതലോചനാം |

സർവതഃ പരിചക്രാമ

ഹനുമാനരിസുദനഃ || 5.9.3 ||

ഉത്തമം രാക്ഷസാവാസം

ഹനുമാനവലോകയൻ |

ആസസാദാഥ ലക്ഷ്മീവാൻ

രാക്ഷസേന്ദ്രനിവേശനം || 5.9.4 ||

ചതുർവിഷാണൈർദ്വിരദൈ -
 സ്ത്രിവിഷാണൈസ്തമൈവ ച |
 പരിക്ഷിപ്തസംബാധം
 രക്ഷ്യമാണമുദായുധൈഃ || 5.9.5 ||

രാക്ഷസീഭിശ്ച പത്നീഭി
 രാവണസ്യ നിവേശനം |
 ആഹൃതാഭിശ്ച വിക്രമ്യ
 രാജകന്യാഭിരാവൃതം || 5.9.6 ||

തന്നക്രമകരാകീർണം
 തിമിംഗിലത്യാഷാകുലം |
 വായുവേഗസമാധൃതം
 പന്നഗൈരിവ സാഗരം || 5.9.7 ||

യാ ഹി വൈശ്രവണേ ലക്ഷ്മീ -
 ര്യാ ചന്ദ്രേ ഹരിവാഹനേ |
 സാ രാവണഗൃഹേ രദ്യാ
 നിത്യമേവാനപായിനീ || 5.9.8 ||

യാ ച രാജന്തഃ കുബേരസ്യ
 യമസ്യ വരുണസ്യ ച |
 താദൃശീ തദ്വിശിഷ്ടാ വാ
 ഋദ്ധീ രക്ഷോഗൃഹേഷ്വിഹ || 5.9.9 ||

തസ്യ ഹർദ്യസ്യ മധ്യസ്ഥ -
 വേശ്ശ ചാന്യത് സുനിർമിതം |
 ബഹുനിർയൂഹസംയുക്തം
 ദദർശ പവനാത്മജഃ || 5.9.10 ||

ബ്രഹ്മണോർമേ കൃതം ദിവ്യം
 ദിവി യദ് വിശ്വകർമ്മണാ |
 വിമാനം പുഷ്പകം നാമ
 സർവരത്നവിഭൂഷിതം ||5.9.11 ||

പരേണ തപസാ ലേഭേ
 യത് കുബേരഃ പിതാമഹാത് |
 കുബേരമോജസാ ജിത്വാ
 ലേഭേ തദ് രാക്ഷസേശ്വരഃ ||5.9.12 ||

ഈഹാമൃഗസമായുക്തൈഃ
 കാർതസ്വരഹിരൺമയൈഃ |
 സുകൃതൈരാചിതം സ്തന്ദൈഃ
 പ്രദീപ്തമിവ ച ശ്രിയാ ||5.9.13 ||

മേരുമന്ദരസങ്കാശൈഃ -
 രുൽലിഖദ്ദിരിവാംബരം |
 കൂടാഗാശൈഃ ശുഭാഗാശൈഃ
 സർവതഃ സമലകൃതം ||5.9.14 ||

ജ്വലനാർകപ്രതീകാശൈഃ
 സുകൃതം വിശ്വകർമ്മണാ |
 ഹേമസോപാനയുക്തം ച
 ചാരുപ്രവരവേദികം ||5.9.15 ||

ജ്വലവാതായനൈർയുക്തം
 കാഞ്ചനൈഃ സ്താടികൈരപി |
 ഇന്ദ്രനീലമഹാനീല -
 മണിപ്രവരവേദികം ||5.9.16 ||

വിദ്രുമേണ വിചിത്രേണ
 മണിഭിശ്ച മഹാധനൈഃ |
 നിസ്സുലാഭിശ്ച മുക്താഭി -
 സ്തലേനാഭിവിരാജിതം || 5.9.17 ||

ചന്ദനേന ച രക്തേന
 തപനീയനിഭേന ച |
 സുപുണ്യഗന്ധിനാ യുക്ത -
 മാദിത്യതരുണോപമം || 5.9.18 ||

കൂടാഗാരൈർവരാകാരൈ -
 ര്വിവിധൈഃ സമലങ്കൃതം |
 വിമാനം പുഷ്പകം ദിവ്യ -
 മാരുരോഹ മഹാകപിഃ |
 തത്രസ്ഥഃ സർവഥോ ഗന്ധം
 പാനഭക്ഷ്യാനസംഭവം || 5.9.19 ||

ദിവ്യം സമ്മുർച്ഛിതം ജിഹ്വേൻ
 രൂപവന്തമിവാനിലം |
 സ ഗന്ധസ്തം മഹാസത്യം
 ബന്ധുർബന്ധുമിവോത്തമം || 5.9.20 ||

ഇത ഏഹീത്യുവാചേവ
 തത്ര യത്ര സ രാവണഃ |
 തതസ്താം പ്രസ്ഥിതഃ ശാലാം
 ദദർശ മഹതീം ശിവാം || 5.9.21 ||

രാവണസ്യ മഹാകാന്താം
 കാന്താമിവ വരസ്ത്രിയം |

മണീസോപാനവികൃതാം
ഹേമജ്ജാലവിരാജിതാം || 5.9.22 ||

സ്താടികൈരാവൃതതലാം
ദന്താന്തരിതരൂപികാം |
മുക്താവജ്രപ്രവാലൈശ്ച
രൂപ്യാമീകരൈരപി || 5.9.23 ||

വിഭൂഷിതാം മണിസ്തംഭൈഃ
സുബഹുസ്തംഭഭൂഷിതാം |
സമൈര്യജുഭിരത്യുച്ചൈഃ
സമന്താത് സുവിഭൂഷിതൈഃ || 5.9.24 ||

സ്തംഭൈഃ പക്ഷൈരിവാത്യുച്ചൈ -
ർഭിവം സമ്പ്രസ്ഥിതാമിവ |
മഹത്യാ കുമയാസ്തീർണാം
പൃഥിവീലക്ഷണാങ്കയാ || 5.9.25 ||

പൃഥിവീമിവ വിസ്തീർണാം
സരാശ്രഗൃഹശാലിനീം |
നാദിതാം മത്തവിഹഗൈ -
ർഭിവ്യഗന്ധാധിവാസിതാം || 5.9.26 ||

പരാർധ്യാസ്തരണോപേതാം
രക്ഷാധിപനിഷേവിതാം |
ധൂമ്രാമഗുരുധൂപേന
വിമലാം ഹംസപാണ്ഡുരാം || 5.9.27 ||

പത്രപുഷ്പോപഹാരേണ
കൽമാഷീമിവ സുപ്രഭാം |

മനസോ മോദജനനീം
വർണസ്യാപി പ്രസാധിനീം || 5.9.28 ||

താം ശോകനാശിനീം ദിവ്യാം
ശ്രിയഃ സഞ്ജനനീമിവ |
ഇന്ദ്രിയാണീന്ദ്രിയാർമൈസ്തു
പഞ്ച പഞ്ചദിരുത്തമൈഃ || 5.9.29 ||

തർപയാമാസ മാതേവ
തദാ രാവണപാലിതാ |
സ്വർഗോഽയം ദേവലോകോഽയ -
മിന്ദ്രസ്യാപി പുരീ ഭവേത് |
സിദ്ധിർവേയം പരാ ഹി സ്യാ -
ദിത്യമന്യത മാരുതിഃ || 5.9.30 ||

പ്രധ്യായത ഇവാപശ്യത്
പ്രദീപാംസ്തുത്ര കാഞ്ചനാൻ |
ധൂർതാനിവ മഹാധൂർതൈ -
ർദേവനേന പരാജിതാൻ || 5.9.31 ||

ദീപാനാം ച പ്രകാശേന
തേജസാ രാവണസ്യ ച |
അർചിർദിർഭൂഷണാനാം ച
പ്രദീപ്ലേത്യഭ്യമന്യത || 5.9.32 ||

തത്ത്വോപശ്യത് കുമാസീനം
നാനാവർണാംബരസ്രജം |
സഹസ്രം വരനാരിണാം
നാനാവേഷവിഭൂഷിതം || 5.9.33 ||

പരിവൃത്തേത്രിധരാത്രേ തു
 പാനനിദ്രാവശം ഗതം |
 ക്രീഡിത്യോപരതം രാത്രൗ
 പ്രസുപ്തം ബലവത് തദാ || 5.9.34 ||

തത് പ്രസുപ്തം വിരുരുചേ
 നിഃശബ്ദാന്തരഭൂഷിതം |
 നിഃശബ്ദഹംസഭ്രമരം
 യഥാ പദ്മവനം മഹത് || 5.9.35 ||

താസാം സംവൃതദാന്താനി
 മീലിതാക്ഷീണി മാരുതിഃ |
 അപശ്യത് പദ്മഗന്ധീനി
 വദനാനി സുയോഷിതാം || 5.9.36 ||

പ്രബുദ്ധാനീവ പദ്മാനി
 താസാം ഭൂത്യാ ക്ഷപാക്ഷയേ |
 പുനഃ സംവൃതപത്രാണി
 രാത്രോവിവ ബഭൂസ്സദാ || 5.9.37 ||

ഇമാനി മുഖപദ്മാനി
 നിയതം മത്തഷ്ടപദാഃ |
 അംബുജാനീവ ഫുൽലാനി
 പ്രാർഥയന്തി പുനഃ പുനഃ || 5.9.38 ||

ഇതി വാമന്യത ശ്രീമാ -
 നുപപത്യാ മഹാകപിഃ |
 മേനേ ഹി ഗുണതസ്താനി
 സമാനി സലിലോദ്ഭവൈഃ || 5.9.39 ||

സാ തസ്യ ശുശുഭേ ശാലാ
 താഭിഃ സ്ത്രീഭിർവിരാജിതാ |
 ശരഭീവ പ്രസന്നാ ദ്യൗ -
 സ്താരാഭിരഭിശോഭിതാ ||5.9.40 ||

സ ച താഭിഃ പരിവൃതഃ
 ശുശുഭേ രാക്ഷസാധിപഃ |
 യഥാ ഹ്യുഡുപതിഃ ശ്രീമാം -
 സ്താരാഭിരിവ സംവൃതഃ ||5.9.41 ||

യാശ്ച്യവന്ത്യേംബരാത് താരാഃ
 പുൺയശേഷസമാവൃതാഃ |
 ഇമാസ്താഃ സംഗതാഃ കൃത്സ്മനാ
 ഇതി മേനേ ഹരിസ്തദാ ||5.9.42 ||

താരാണാമിവ സുവൃക്തം
 മഹതീനാം ശുഭാർചിഷാം |
 പ്രഭാവർണപ്രസാദാശ്ച
 വിരേജുസ്തത്ര യോഷിതാം ||5.9.43 ||

വ്യാവൃത്തകചപീനസ്ര -
 ക്ഷപ്രകീർണവരഭൂഷണാഃ |
 പാനവ്യായാമകാലേഷു
 നിദ്രോപഹതചേതസഃ ||5.9.44 ||

വ്യാവൃത്തതിലകാഃ കാശ്ചിത്
 കാശ്ചിദുദ്ഭ്രാന്തനൃപുരാഃ |
 പാർശ്വേ ഗലിതഹാരാശ്ച
 കാശ്ചിത് പരമയോഷിതഃ ||5.9.45 ||

മുക്താഹാരവൃതാശ്ചാന്യാഃ
 കാശ്ചിത് പ്രസ്രസ്തവാസസഃ |
 വ്യാവിദ്ധരശനാദാമാഃ
 കിശോർയ ഇവ വാഹിതാഃ || 5.9.46 ||

അകുണ്ഡലധരാശ്ചാന്യാ
 വിച്ഛിന്നമൃദിതസ്രജഃ |
 ഗജേന്ദ്രമൃദിതാഃ ഫുൽലാ
 ലതാ ഇവ മഹാവനേ || 5.9.47 ||

ചന്ദ്രാംശുകിരണാഭാശ്ച
 ഹാരാഃ കാസാഞ്ചിദുദ്ഗതാഃ |
 ഹംസാ ഇവ ബഭുഃ സുപ്താഃ
 സ്തനമധ്യേഷു യോഷിതാം || 5.9.48 ||

അപരാസാം ച വൈദുർയാഃ
 കാദംബാ ഇവ പക്ഷിണഃ |
 ഹേമസൂത്രാണി ചാന്യാസാം
 ചക്രവാകാ ഇവാഭവൻ || 5.9.49 ||

ഹംസകാരണ്ഡവോപേതാ -
 ശ്ചക്രവാകോപശോഭിതാഃ |
 ആപഗാ ഇവ താ രേജു -
 ര്ജുഘനൈഃ പുലിനൈരിവ || 5.9.50 ||

കിങ്കിണീജാലസങ്കാശാ -
 സ്താ ഹേമവിപുലാംബുജാഃ |
 ഭാവഗ്രാഹാ യശസ്തീരാഃ
 സുപ്താ നദ്യ ഇവാബഭുഃ || 5.9.51 ||

മൃദുഷ്ഠംഗേഷു കാസാഞ്ചിത്
 കുചാഗ്രേഷു ച സംസ്ഥിതാഃ |
 ബഭ്രുവുർഭൂഷണാനീവ
 ശുഭാ ഭൂഷണരാജയഃ || 5.9.52 ||

അംശുകാന്താശ്ച കാസാഞ്ചി -
 ന്മുഖമാരുതകമ്പിതാഃ |
 ഉപര്യുപരി വക്ത്രാണാം
 വ്യാധൂയന്തേ പുനഃ പുനഃ || 5.9.53 ||

താഃ പതാകാ ഇവോദ്ധുതാഃ
 പത്നീനാം രുചിരപ്രഭാഃ |
 നാനാവർണസുവർണാനാം
 വക്ത്രമുലേഷു രേജിരേ || 5.9.54 ||

വവൽഗുശ്ചാത്ര കാസാഞ്ചിത്
 കുണ്ഡലാനി ശുഭാർചിഷാം |
 മുഖമാരുതസങ്കമ്പൈ -
 ര്മന്ദനം മന്ദനം ച യോഷിതാം || 5.9.55 ||

ശർകരാസവഗന്ധഃ സ
 പ്രകൃത്യാ സുരഭിഃ സുഖഃ |
 താസാം വദനനിഃശ്യാസഃ
 സിഷേവേ രാവണം തദാ || 5.9.56 ||

രാവണാനനശങ്കാശ്ച
 കാശ്ചിദ് രാവണയോഷിതഃ |
 മുഖാനി ച സപത്നീനാ -
 മുപാജിഘ്രൻ പുനഃ പുനഃ || 5.9.57 ||

അത്യർഥം സകൃതമനസോ
 രാവണേ താ വരസ്ത്രിയഃ |
 അസ്വതന്ത്രാഃ സപത്നീനാം
 പ്രിയമേവാചരംസ്തദാ || 5.9.58 ||

ബാഹുനുപനിധായാൻയാഃ
 പാരിഹാർയവിഭൂഷിതാൻ |
 അംശുകാനി ച രദ്യാണി
 പ്രമദാസ്തത്ര ശിശ്യാരേ || 5.9.59 ||

അന്യാ വക്ഷസി ചാന്യന്യാ -
 സ്തന്യാഃ കാചിത് പുനർഭുജം |
 അപരാ ത്വക്മന്യന്യാ -
 സ്തന്യാശ്ചാപ്യപരാ കുചൗ || 5.9.60 ||

ഊരുപാർശ്വകടീപൃഷ്ഠ -
 മന്യോന്യന്യ സമാശ്രിതാഃ |
 പരസ്തരനിവിഷ്ടാംഗേയാ
 മദസ്തേഹവശാനുഗാഃ || 5.9.61 ||

അന്യോന്യന്യാംഗസംസ്തർശാത്
 പ്രിയമാണാഃ സുമധ്യമാഃ |
 ഏകീകൃതഭുജാഃ സർവാഃ
 സുഷുപുസ്തത്ര യോഷിതഃ || 5.9.62 ||

അന്യോന്യഭുജസുത്രേണ
 സ്ത്രിമാലാ ഗ്രമിതാ ഹി സാ |
 മാലേവ ഗ്രമിതാ സുത്രേ
 ശുശുഭേ മത്തഷ്ടപദാ || 5.9.63 ||

ലതാനാം മായവേ മാസി
 ഘൃൽലാനാം വായുസേവനാത് |
 അന്യോന്യമാലാഗ്രമിതം
 സംസക്തകുസുമോച്ചയം || 5.9.64 ||

പ്രതിവേഷിതസുസ്തസ -
 മന്യോന്യഭ്രമരാകുലം |
 ആസീദ് വനമിവോദ്ധൂതം
 സ്തീവനം രാവണസ്യ തത് || 5.9.65 ||

ഉചിതേഷ്യപി സുവ്യക്തം
 ന താസാം യോഷിതാം തദാ |
 വിവേകഃ ശക്യ ആധാതും
 ഭൂഷണാംഗാംബരസ്രജാം || 5.9.66 ||

രാവണേ സുഖസംവിഷ്ടേ
 താഃ സ്തീയോ വിവിധപ്രഭാഃ |
 ജ്വലന്തഃ കാഞ്ചനാ ദീപാഃ
 പ്രേക്ഷന്തോ നിമിഷാ ഇവ || 5.9.67 ||

രാജർഷിവിപ്രദൈത്യാനാം
 ഗന്ധർവാണാം ച യോഷിതഃ |
 രക്ഷസാം ചാഭവൻ കന്യാ -
 സ്തസ്യ കാമവശംഗതാഃ || 5.9.68 ||

യുദ്ധകാമേന താഃ സർവാ
 രാവണേന ഹൃതാഃ സ്തീയഃ |
 സമദാ മദനേനൈവ
 മോഹിതാഃ കാശ്ചിദാഗതാഃ || 5.9.69 ||

ന തത്ര കാശ്ചിത് പ്രമദാഃ പ്രസഹ്യ
 വീര്യോപപന്നേന ഗുണേന ലബ്ധാഃ |
 ന ചാന്യകാമാപി ന ചാന്യപൂർവാ
 വിനാ വരാർഹാം ജനകാത്മജാം തു || 5.9.70 ||

ന ചാകുലീനാ ന ച ഹീനരൂപാ
 നാദക്ഷിണാ നാനുപചാരയുക്താ |
 ഭാർയാഭവത് തസ്യ ന ഹീനസത്ത്യാ
 ന ചാപി കാന്തസ്യ ന കാമനീയാ || 5.9.71 ||

ബഭൂവ ബുദ്ധിസ്തു ഹരീശ്വരസ്യ
 യദീദ്യശീ രാഘവധർമപത്നീ |
 ഇമാ മഹാരാക്ഷസരാജഭാർയാഃ
 സുജാതമന്വേതി ഹി സാധുബുദ്ധോഃ || 5.9.72 ||

പുനശ്ച സോഽചിന്തയദാത്തരുപോ
 ധ്രുവം വിശിഷ്ടാ ഗുണതോ ഹി സീതാ |
 അഥായമന്യാം കൃതവാൻ മഹാത്മാ
 ലങ്കേശ്വരഃ കഷ്ടമനാർയകർമ || 5.9.73 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ നവമഃ സർഗഃ ||